

การพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของผู้เรียน: ศึกษาเฉพาะ
กรณีหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Developing the curriculum according to the needs of the
students: A case study of the Master of Public Administration
program, Ramkhamhaeng University

วิโรจน์ ก่อสกุล¹ บุญเกียรติ การะเวกพันธ์¹ เฉลิมพล ศรีหงษ์²
& เดช อุณหะจรรย์รักษ์²

Viroj Korsakul¹, Boonyakiat Karavekphan¹, Chalernpol Srihong²
& Dej Unhajirungrak²

Corresponding author: Viroj_kor@hotmail.com

Received: 01/10/68, Revised: 05/11/68, Accepted: 07/11/68

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ เป็นการศึกษการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของ
ผู้เรียน โดยเลือกศึกษากรณีหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
รามคำแหง ใช้วิธีการวิจัย 3 วิธีผสมผสานกัน ได้แก่การวิจัยสนาม การวิจัยสำรวจ
และการวิจัยเอกสาร ผลการวิจัย พบว่า 1) ผู้เรียนต้องการได้ความรู้ ทักษะและ
การเสริมสร้างคุณสมบัติซึ่งสอดคล้องกับวิชาต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้วในหลักสูตรปัจจุบัน

¹ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

² นักวิชาการอิสระ

¹ Faculty of Political Science, Ramkhamhaeng University

² Independent scholar

2) หลักสูตรมีความสอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิ สาขารัฐประศาสนศาสตร์ทุก
ด้านในระดับดีมาก 3) แนวทางในการพัฒนาหลักสูตรฯ ผู้เรียนต้องการเสริมทักษะ
ด้านการทำงานเป็นกลุ่ม ภาวะผู้นำ การวิเคราะห์ข้อมูล การเป็นผู้นำการ
เปลี่ยนแปลง การเขียนและการโต้ตอบ การใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

คำสำคัญ: การพัฒนาหลักสูตร; ผู้เรียน; มาตรฐานการเรียนรู้; หลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Abstract

The MPA program of Ramkhamhaeng University was selected as a case study of curriculum development according to students' needs. This research used a combination of three research methods, i.e., field research, survey research and documentary research. The research results found that; 1) students need to gain knowledge, skills and competencies that are consistent with the subjects available in the current curriculum. 2) the curriculum is very well aligned with the qualification standards in all areas of public administration at a very good level. 3) guidelines for developing the curriculum based on student needs to enhance teamwork skills, leadership, data analysis, leading change, writing and correspondence and using computer programs.

Keywords: curriculum development; student; learning standard; Master of
Public Administration program, Ramkhamhaeng University

บทนำ

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 ให้ความหมายว่า หลักสูตร หมายถึง .. “ประมวลวิชาและกิจการต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในการศึกษา เพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง”

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สาขารัฐประศาสนศาสตร์ พ.ศ.2558 มีสาระสำคัญสะท้อนองค์ความรู้ที่แสดงถึง อัตลักษณ์ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ 5 องค์ความรู้ ได้แก่

1. กลุ่มองค์ความรู้ด้านองค์การและการจัดการ (Organization and Management) เป็นกลุ่มวิชาที่มีความครอบคลุมเกี่ยวกับองค์การไม่ว่าจะเป็นการเกิดขึ้นขององค์การ รูปแบบ โครงสร้าง สายการบังคับบัญชาขององค์การ ไม่ว่าองค์การนั้นจะเป็นองค์การภาครัฐ ภาคเอกชนหรือองค์การที่ไม่ใช่ทั้งภาครัฐและเอกชน การออกแบบองค์การ ทั้งนี้กลุ่มวิชาดังกล่าวยังครอบคลุมถึงการศึกษากฎติกรรมมนุษย์ในองค์การ การพัฒนาองค์การ เทคนิคและการบริหารจัดการภาครัฐ การบริหารงานพัสดุ การบริหารจัดการคุณภาพ การจัดการความรู้และองค์การแห่งการเรียนรู้ การควบคุมและตรวจสอบภายในการบริหารความเสี่ยงภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีม และนวัตกรรมการบริหารจัดการ เป็นต้น

2. กลุ่มองค์ความรู้ด้านนโยบายสาธารณะ (Public Policy) เป็นกลุ่มวิชาที่มีความครอบคลุมเกี่ยวกับกระบวนการนโยบายสาธารณะ การศึกษาและวิเคราะห์นโยบายสาธารณะด้านต่าง ๆ การวิเคราะห์และประเมินความเป็นไปได้ของโครงการ การวางแผนและการบริหารโครงการ การกำหนดทางเลือกสาธารณะ การวิเคราะห์ผลกระทบโครงการ เป็นต้น

3. กลุ่มองค์ความรู้ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Management) เป็นกลุ่มวิชาที่มีความครอบคลุมเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์การบริหารทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์ การบริหารค่าจ้างและเงินเดือน การบริหารและประเมินผลการปฏิบัติงาน การบริการสวัสดิการ นันทนาการและพนักงานสัมพันธ์ กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารทุนมนุษย์ภาครัฐ การจัดการความขัดแย้ง เป็นต้น

4. กลุ่มองค์ความรู้ด้านทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์ (Public Administrative Theory) เป็นกลุ่มวิชาที่มีความครอบคลุมเกี่ยวกับทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์ ปรัชญาการเมืองความรู้ทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมทั้งระดับชาติ ระดับภูมิภาคและระดับระหว่างประเทศ กฎหมายมหาชน แนวคิดและทฤษฎีว่าด้วยการบริหารจัดการภาครัฐ การคลังและการเงินภาครัฐ ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์ การจัดการวิสาหกิจชุมชน ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการกับการจัดบริการสาธารณะ มิติทางเศรษฐกิจกับการบริหารภาครัฐ การตลาดสำหรับรัฐประศาสนศาสตร์ การบริหารเชิงกลยุทธ์ การบริหารสาธารณะแนวใหม่ การจัดทำและการส่งมอบบริการสาธารณะ ธรรมเนียมปฏิบัติ การปกครองและการบริหารท้องถิ่น เป็นต้น

5. กลุ่มองค์ความรู้ด้านการคลังและงบประมาณ (Public Finance and Budgeting) เป็นกลุ่มวิชาที่มีความครอบคลุมเกี่ยวกับการบริหารการคลังและงบประมาณภาครัฐ การจัดการด้านทรัพยากรด้านการเงิน การวิเคราะห์การลงทุน การเป็นผู้ประกอบการภาครัฐ การบริหารการเงินขององค์กรภาครัฐ การบริหารรายได้ภาครัฐ การบริหารรายจ่ายภาครัฐ การบริหารความเสี่ยงด้านการคลังและ

งบประมาณ การคลังและงบประมาณท้องถิ่น การบริหารรายได้และรายจ่ายของท้องถิ่น เศรษฐกิจชุมชนท้องถิ่น เป็นต้น

ซึ่งองค์ความรู้ทั้ง 5 ด้านมีความสัมพันธ์กับมาตรฐานผลการเรียนรู้ใน 1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

โดยกำหนดให้ทุกหลักสูตร พัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยโดยมีการประเมินและรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรทุกปีการศึกษาเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรเป็นระยะ ๆ อย่างน้อย ตามรอบระยะเวลาของหลักสูตรหรือทุกรอบ 5 ปี

สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา (2561, หน้า 79) กำหนดแผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี พ.ศ. 2561-2580 มีสาระสำคัญว่า “...เป้าหมายเชิงคุณภาพ คุณภาพของบัณฑิต : ผู้จบการศึกษาในทุกระดับมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่สถาบันอุดมศึกษากำหนดครอบคลุมไม่น้อยกว่า 5 ด้าน ทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบและด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร การใช้ภาษาอังกฤษ และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศโดยมีทักษะและองค์ความรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตเป็นไปตามสาขาวิชาที่ได้รับการศึกษาหรือสามารถสร้างงานและปรับตัวเข้ากับความหลากหลายทางวัฒนธรรม ในการทำงานและการใช้ชีวิตในสังคมได้เป็นอย่างดี”

มหาวิทยาลัยรามคำแหง, คณะรัฐศาสตร์ (2565) กำหนดหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2565) หมวด 7 การประกัน

คุณภาพการศึกษา ข้อ 5 หลักสูตร การเรียนการสอนและการประเมิน ข้อ 5.2 การออกแบบหลักสูตรโดยใช้แนวทางการออกแบบหลักสูตรให้สอดคล้องกับความก้าวหน้าในศาสตร์สาขารัฐประศาสนศาสตร์ โดยคำนึงถึงหลักเกณฑ์สำคัญๆ ดังนี้

1. ความสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
2. ความสอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
3. ความพึงพอใจของผู้เรียนและผู้ใช้หม่าบัณฑิตที่มีต่อหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
4. บริบทและสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง
5. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานภาครัฐในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต

Tanner and Tanner (as cited in Saylor, Alexander & Lewis, 1981, pp. 3-9) ได้สำรวจแนวคิดของนักวิชาการ พบว่า ได้มีการให้คำจำกัดความของหลักสูตรไว้หลากหลาย เช่น 1) ที่รวบรวมความรู้ที่ได้มีการจัดระบบไว้ 2) วิธีการคิด 3) ประสบการณ์การแข่งขัน 4) ประสบการณ์การขึ้นนำ 5) แบบแผนของสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้ 6) สารและกระบวนการในการรับรู้และดำเนินจิตพิสัย 7) แผนการสอน 8) เป้าหมายหรือผลผลิตของการสอน 9) ระบบเทคโนโลยีของผลผลิต

โดยได้จำแนกคำจำกัดความของหลักสูตรไว้ 4 กลุ่มความหมาย ดังนี้

1. หลักสูตรเป็นรายวิชาหรือเนื้อหาที่เตรียมให้ผู้เรียนในระดับการศึกษาต่าง ๆ

2. หลักสูตรคือประสบการณ์ทั้งปวงของผู้เรียนที่จัดโดยโรงเรียน มุมมองของหลักสูตรในความหมายนี้ คือเน้นความสำคัญที่ประสบการณ์ที่จัดให้ผู้เรียน โดยโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบ

3. หลักสูตรคือจุดมุ่งหมายที่ผู้เรียนพึงบรรลุ หลักสูตรในความหมายนี้ หมายถึง สิ่งที่ผู้เรียนต้องเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

4. หลักสูตรคือโอกาสในการเรียนรู้ที่ได้กำหนดแผนและเป้าหมายไว้ กล่าวคือนอกจากจะมองหลักสูตรไปในแง่เนื้อหารายวิชา ประสบการณ์การเรียนรู้ และเป้าหมายแล้ว ยังจะต้องให้ความสำคัญกับแผนการเรียนรู้อีกด้วย

Taba (1962, p. 10) ให้ความหมายว่า . . . “หลักสูตรเป็นเอกสารที่เขียนขึ้น โดยประกอบด้วยเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ เนื้อหาสาระ กิจกรรมหรือประสบการณ์การเรียนรู้และการประเมินผลการเรียนรู้ และการพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการวินิจฉัยและการตัดสินใจเกี่ยวกับองค์ประกอบเหล่านั้น”

Longstreet and Shane (อ้างถึงในนิรมล ศตวุฒิ, 2557, หน้า 4) ให้ความหมายว่า. . . “หลักสูตรคือผลของการมีปฏิริยياتตอบสนองซึ่งกันและกันระหว่างแผนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่จัดทำไว้อย่างมีวัตถุประสงค์กับภูมิหลัง และศักยภาพของผู้เรียนในสภาพแวดล้อมที่ผู้สอนคิดจัดขึ้น เพื่อประโยชน์แก่ผู้เรียน และเพื่อนำแผนไปใช้ให้เกิดผลดีขึ้น”

ศักดิ์ศรี มานะกุล (2556, หน้า 3) กล่าวว่า . . . “หลักสูตรมีความหมาย 5 ประการ คือ 1) รายวิชาหรือเนื้อหาวิชาที่สอน 2) จุดมุ่งหมายที่ผู้เรียนพึงบรรลุ 3) แผนสำหรับจัดโอกาสการเรียนรู้หรือประสบการณ์ที่คาดหวังแก่ผู้เรียน 4)

ประสบการณ์ทั้งหลายของผู้เรียนที่จัดโดยสถานศึกษา และ 5) กิจกรรมทางการศึกษาที่จัดให้แก่ผู้เรียน”

ชัยวัฒน์ สุทธิรักษ์ (2557, หน้า 3) อธิบายว่า. . . “หลักสูตรคือมวลประสบการณ์ทั้งหลายซึ่งเป็นแนวทางสำหรับจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ที่โรงเรียนจัดให้แก่ผู้เรียนเพื่อพัฒนาให้เขามีคุณลักษณะตามที่สังคมคาดหวังไว้”

กล่าวโดยสรุป หลักสูตร หมายถึง 1) สิ่งกำหนดแนวทางการศึกษาของสถานศึกษา 2) รายวิชาทั้งหมดที่สถาบันการศึกษาจัดให้เรียน 3) ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนตามกรอบแนวคิดที่สถานศึกษาตั้งไว้ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุหรือมีคุณสมบัติตามที่สถานศึกษาตั้งไว้

Taba (1962, p. 82) กล่าวไว้ว่า การพัฒนาหลักสูตรหมายถึง “การเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงหลักสูตรอันเดิมให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ทั้งในด้านการวางจุดมุ่งหมาย การจัดเนื้อหา การเรียนการสอน การวัดประเมินผล และอื่น ๆ เพื่อให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายอันใหม่ที่วางไว้ การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเป็นการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบหรือเปลี่ยนแปลงทั้งหมด ตั้งแต่จุดมุ่งหมายและวิธีการ และการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรจะมีผลกระทบต่อทางความคิดและความรู้สึกนึกคิดของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ส่วนการปรับปรุงหลักสูตรหมายถึง การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเพียงบางส่วนโดยไม่เปลี่ยนแปลงแนวคิดพื้นฐานหรือรูปแบบหลักสูตร”

Good (1973, p. 157) ให้ความเห็นว่า . . . “การพัฒนาหลักสูตรเกิดได้ 2 ลักษณะคือ การปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงหลักสูตร การปรับปรุงหลักสูตรเป็นการพัฒนาหลักสูตรอย่างหนึ่งเพื่อให้เหมาะสมกับโรงเรียนหรือระบบโรงเรียน จุดมุ่งหมายของการสอน วัสดุอุปกรณ์ วิธีสอน รวมทั้งการประมวลผล ส่วนคำว่า

การเปลี่ยนแปลงหลักสูตร หมายถึง การแก้ไขหลักสูตรให้แตกต่างไปจากเดิม เป็น การสร้างโอกาสทางการเรียนขึ้นใหม่”

Saylor and Alexander (1974, p. 76) อธิบายว่า. . . “การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การจัดทำหลักสูตรเดิมที่มีอยู่ให้ดีขึ้น หรือการจัดทำหลักสูตรใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมอยู่ก่อน การพัฒนาหลักสูตรอาจหมายรวมถึง การสร้างเอกสารอื่นๆ สำหรับนักเรียนด้วย”

Oliva (2009, p. 138) เสนอรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ ประกอบด้วย 1) ระบบการวางแผนและ ออกแบบหลักสูตร 2) ระบบการใช้หลักสูตร และ 3) ระบบการประเมินหลักสูตร โดยอธิบายรายละเอียดองค์ประกอบต่างๆ ดังนี้

1. ระบบการวางแผนและออกแบบหลักสูตร ให้ความสำคัญกับการ วิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนและสังคม เพื่อสังเคราะห์เป็นจุดมุ่งหมายของ หลักสูตร ซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และรูปแบบของ หลักสูตรในลำดับถัดไป

2. ระบบการใช้หลักสูตร เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับจัดการเรียน การสอน ประกอบด้วย การกำหนดจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการเรียน การสอน การกำหนดกลยุทธ์การสอน การกำหนดแนวทางประเมินผลการเรียน การสอน เพื่อนำผลการประเมินไปปรับปรุงจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน

3. การประเมินหลักสูตร เป็นการดำเนินงานเพื่อนำผลการประเมินไป ปรับปรุงวัตถุประสงค์ของหลักสูตร รูปแบบของหลักสูตร จุดมุ่งหมายและ วัตถุประสงค์การเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน

กล่าวโดยสรุปการพัฒนาหลักสูตร หมายถึง . . . “การจัดทำหลักสูตร การปรับปรุง การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้ดีขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เกี่ยวข้องและบริบทที่เป็นพลวัต”

มหابัณฑิตจึงเป็นความหวังของสังคม หน่วยงาน ตลอดจนผู้ใช้มหابัณฑิตทั้งหลาย ในอันที่จะนำความรู้ ทักษะ และคุณสมบัติต่าง ๆ ที่ได้รับการศึกษาเล่าเรียนในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดคุณค่าเป็นประโยชน์ในทางปฏิบัติ และสอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงาน ตลอดจนผู้ใช้มหابัณฑิต

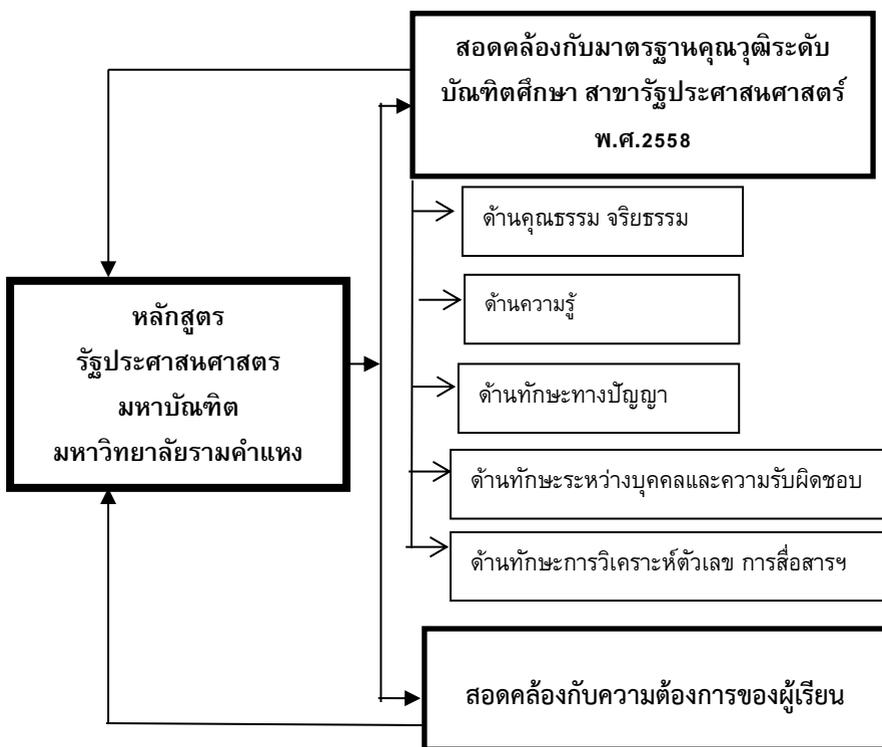
จากมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา เป้าหมายเชิงคุณภาพของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาและแนวทางการพัฒนาหลักสูตรตามคุณสมบัติของบัณฑิตศึกษาที่พึงประสงค์ ทำให้คณะผู้วิจัย สนใจที่จะศึกษาการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของผู้เรียน โดยศึกษาเฉพาะกรณี หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง เพื่อนำข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยไปเสนอแนะเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย 3 ประการ คือ

1. เพื่อศึกษาว่าผู้เรียนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง ต้องการได้ความรู้ ทักษะและเสริมสร้างคุณสมบัติด้านใด
2. เพื่อศึกษาความสอดคล้องของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหงกับมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละด้าน
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง คณะผู้วิจัยสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยการพัฒนาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหงตามความต้องการของผู้เรียน ได้ดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

ใช้ทั้งวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ดังนี้

1) เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อ 1 และ 3 ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการวิจัยสนาม (Field Research) และวิธีวิจัยเอกสาร (Documentary Research)

2) เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อ 2 ใช้การวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรของการวิจัย ได้แก่ผู้เรียนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2565 ที่เข้าเรียนภาค 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 90 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับการวิจัยนี้ จำแนกออกเป็นสองส่วน ได้แก่

1) ในส่วนของการวิจัยสำรวจ (Survey Research) เนื่องจากประชากรของการวิจัยมีจำนวนไม่มากนัก จึงใช้ประชากรทั้งหมดในการศึกษา ได้แก่ ผู้เรียนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2565 ที่เข้าเรียนภาค 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 90 คน

2) ในส่วนของการวิจัยสนาม (Field Research) จะใช้กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนที่เข้าเรียนภาค 1 ปีการศึกษา 2566 ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2565 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จาก

ผู้ที่เรียนดี ได้เกรดเฉลี่ยสะสม 3.85 ขึ้นไป จำนวน 14 คน ซึ่งคณะกรรมการ
จริยธรรมและจรรยาบรรณการวิจัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้รับรอง
โครงการวิจัยฯ หมายเลขใบรับรองที่ RU-HRE 68/0023

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยใช้คำถามแบบปลาย
ปิด เป็นคำถามที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อ 2

ส่วนที่ 2 แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง โดยใช้คำถามแบบปลายเปิด เป็น
คำถามที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อ 1 และ 3

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัย แยกออกเป็นสามส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิจัยสำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยคณะผู้วิจัยมอบหมายให้
ผู้ช่วยนักวิจัยเป็นผู้แจกแบบสอบถามที่เป็นมาตรฐานเดียวกันให้แก่ประชากรและ
รวบรวมแบบสอบถามที่กรอกคำตอบเรียบร้อยแล้วส่งให้คณะผู้วิจัย

ส่วนที่ 2 การวิจัยสนทนา เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างฯ โดยการ
สัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ซึ่งคณะผู้วิจัยเลือกใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-
depth Interviewing) เป็นเทคนิคการสัมภาษณ์รายบุคคล โดยผู้สัมภาษณ์จะถาม
คำถามในประเด็นที่ต้องการทราบ และอาศัยคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์ในการสร้าง
คำถามต่อเนื่องในระหว่างการสัมภาษณ์

ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยจะประสานกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อกำหนดหมายวัน เวลา และ
สถานที่ ในการสัมภาษณ์

ส่วนที่ 3 การวิจัยเอกสาร ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากเอกสารต่าง ๆ เช่น ตำรา หนังสือ บทความวิชาการ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สาขารัฐประศาสนศาสตร์ พ.ศ.2558 แผนอุดมศึกษาระยะยาวของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2565 เป็นต้น

การเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยนี้ ทั้งในส่วนของกรวิจัยสำรวจและการวิจัยสนาม คณะผู้วิจัยเห็นว่า ผู้ที่ได้รับเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างทุกคนจะต้องเป็นผู้ที่เต็มใจและเข้าร่วมเป็นกลุ่มตัวอย่างโดยไม่มีการกดดัน หากข้อมูลมีความคลาดเคลื่อนใด ๆ ถือเป็นความรับผิดชอบของคณะผู้วิจัยแต่เพียงฝ่ายเดียวตามหลักความเคารพในบุคคล หลักคุณประโยชน์ ไม่ก่ออันตรายและหลักความยุติธรรม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เป็นข้อมูลที่ใช้การวิเคราะห์เชิงปริมาณ โดยการนำคำตอบที่ได้จากแบบสอบถามมาลงรหัสข้อมูลและใช้คอมพิวเตอร์ประมวลผลค่าสถิติที่ต้องการ
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ในส่วนของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง เพื่อตีความข้อมูล อิงกรอบแนวคิด ทฤษฎี ตามความเข้าใจของผู้วิจัยแต่ละคน หลังจากนั้น คณะผู้วิจัยประชุมร่วมกัน เพื่อตรวจสอบความหมายของข้อมูล โดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและความเข้าใจของผู้วิจัยที่มีต่อความหมายของข้อมูลในแต่ละประเด็นตามที่ผู้วิจัยได้ตีความไว้ในขั้นต้น

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิเคราะห์เชิงปริมาณ คณะผู้วิจัยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อบรรยายสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับประเด็นที่ศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อ 2

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1. เพื่อศึกษาว่าผู้เรียนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง ต้องการได้ความรู้ ทักษะและเสริมสร้างคุณสมบัติด้านใด

ผลการวิจัย สรุปได้ว่า

1. ผู้เรียนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง ต้องการความรู้ด้านต่าง ๆ ดังนี้

ความรู้ทางทฤษฎีเพื่อที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานจริง ความรู้ด้านการทำวิจัยเพื่อจะค้นหาข้อเท็จจริงหรือสิ่งที่สงสัยว่ามีกระบวนการที่น่าเชื่อถือเป็นอย่างไร

ความรู้ด้านองค์การและนวัตกรรมในองค์การ เพื่อศึกษาทฤษฎี แนวคิดเกี่ยวกับองค์การ การเกิดขึ้นขององค์การ รูปแบบ โครงสร้าง สายบังคับบัญชา การออกแบบองค์การ พฤติกรรมองค์การและเทคนิคการบริหารภาครัฐ

ความรู้ด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อต้องการนำความรู้ไปพัฒนาองค์การ ให้เกิดหลักการและแนวคิดที่สามารถ

นำมาปรับใช้ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่มีคุณภาพ ศักยภาพให้เจริญเติบโตอย่าง
มั่นคง

ความรู้ด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์ ต้องการเรียนรู้แนวคิด ทฤษฎี
หลักการ เครื่องมือ องค์ประกอบและกระบวนการบริหารเพื่อนำไปปรับใช้ใน
องค์การให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์รอบด้านได้อย่างเหมาะสม

ความรู้ด้านการคลังและงบประมาณแผ่นดิน ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่มี
ความสัมพันธ์กับบทบาทและหน้าที่ทางเศรษฐกิจของรัฐบาล การกระจายอำนาจ
ทางการคลัง การจัดเก็บรายได้ การควบคุมรายจ่ายสาธารณะ หนี้สาธารณะ

ความรู้ด้านนโยบายสาธารณะ ตั้งแต่การก่อนนโยบาย การกำหนด
นโยบาย การตัดสินใจนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติและการประเมินนโยบาย
เพราะเป็นศาสตร์ที่ต้องอาศัยความรู้หลายสาขา การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
นโยบายสาธารณะ สามารถเข้าใจกลไกในสังคมที่สร้างการเปลี่ยนแปลงในทางใด
ทางหนึ่ง

ความรู้ด้านข้อบช่ายและแนวคิดทางทฤษฎีรัฐประศาสนศาสตร์ เพื่อให้
เข้าใจแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ เพื่อนำไปวิเคราะห์และประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน

ความรู้ด้านเศรษฐกิจ การเมือง และการบริหาร เพื่อศึกษาความสัมพันธ์
ระหว่งการเมืองและระบบราชการในแง่ของกระบวนการทางการเมือง การใช้
อำนาจในการบริหารประเทศ การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม อิทธิพลของ
การเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจต่อการเมืองในการบริหารราชการ รวมทั้งตัวแปรอื่น ๆ
ที่มีอิทธิพลต่อการบริหารราชการแผ่นดิน

2. ผู้เรียนตัดสินใจเลือกเรียนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต เพราะต้องการเสริมทักษะด้านลักษณะบุคคล บุคลิกภาพ ทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม ภาวะผู้นำ การยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง การวิเคราะห์ข้อมูล การนำเสนอและพูดในที่สาธารณะ ความกล้าแสดงความคิดเห็นและถกเถียงด้วยหลักการ เหตุผล

ต้องการเสริมทักษะและความสามารถให้กับตัวเองด้านการวางแผน วิเคราะห์สถานการณ์ให้สอดคล้องกับบริบทต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ทักษะการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง และทักษะการบริหารจัดการที่ดี ทักษะการเขียนและการโต้ตอบ การใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

ต้องการเสริมทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม การปรับปรุง เปลี่ยนแปลง พฤติกรรมหรือกระทำให้มีจิตสำนึกที่มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณ เพื่อประโยชน์ในการทำงานและประโยชน์ต่อส่วนรวม

วัตถุประสงค์ข้อ 2. เพื่อประเมินความสอดคล้องของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหงกับมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละด้าน

ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(SD) ของความสอดคล้องของหลักสูตรรัฐ
ประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหงกับมาตรฐานการเรียนรู้ใน
ภาพรวม (n = 79)

	ระดับการประเมินโดยรวม			
	μ	SD	เกณฑ์	ลำดับ
ด้านคุณธรรม และจริยธรรม	4.52	0.53	ดีมาก	
ด้านความรู้	4.54	0.49	ดีมาก	②
ด้านทักษะทางปัญญา	4.52	0.51	ดีมาก	
ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลและความรับผิดชอบ	4.53	0.53	ดีมาก	③
ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.56	0.54	ดีมาก	①
ความสอดคล้องของหลักสูตรใน ภาพรวม	4.53	0.49	ดีมาก	

สรุปผลเชิงปริมาณ โดยอาศัยข้อมูลแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งสิ้น
79 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 87.78 ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการ
การวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติเพื่ออธิบายข้อมูล และนำเสนอในรูปค่าเฉลี่ย (μ)
และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) พบว่า ความสอดคล้องของหลักสูตร

รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหงกับมาตรฐานการเรียนรู้
ในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน มีระดับความสอดคล้องอยู่ในระดับดีมาก ($\mu = 4.53$) เมื่อ
พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับความสอดคล้องรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดลำดับ
แรก คือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี
สารสนเทศ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก ($\mu = 4.56$) ลำดับที่สอง คือ ด้านความรู้
มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก ($\mu = 4.54$) ลำดับที่สาม คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์
ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก ($\mu = 4.53$)

วัตถุประสงค์ข้อ 3. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง ให้สอดคล้องกับ
ความต้องการของผู้เรียน

ผู้เรียนเสนอแนะแนวทางเพื่อพัฒนาหลักสูตร หลายประเด็น เช่น

1. การนำเสนอผลงานกลุ่ม หากเป็นไปได้ ควรกำหนดตัวชี้วัดรายบุคคล
เพื่อให้ทุกคนได้นำเสนอ เป็นการแบ่งปันข้อมูล ความคิด ต่อผู้เรียนคนอื่น ๆ ด้วย
2. ในรายวิชาควรมีการสอนที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีความต่อเนื่อง
ในเนื้อหา หรือมีการแบ่งเนื้อหาที่เฉพาะเจาะจง เช่น วิชาการระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐ
ประศาสนศาสตร์มีการแยกเนื้อหาการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ทำ
ให้นักศึกษาเข้าใจการสอนได้ชัดเจน แต่บางรายวิชามีการสอนที่เนื้อหาซ้ำซ้อนกัน
ทำให้นักศึกษาสับสนในเนื้อหา
3. ควรมีกิจกรรมเพื่อสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้องหรือระหว่าง
ห้อง เพื่อให้เกิดสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างกัน และจะเป็นประโยชน์ในการสร้าง
เครือข่ายของ รป.ม.

4. ควร มีหลัก สูตรการ พัฒนาบุคลิกภาพ การวางตัว การเป็นผู้นำใน
อนาคต

5. ควร เน้นให้ นักศึกษามี แนวความคิด และการ วิเคราะห์ มากขึ้น ตลอดจน
มีการ ค้นคว้า ข้อมูล เพิ่มเติม จากภายนอก ซึ่ง นอกเหนือ จากตำราเรียน เพื่อนำมา
แลกเปลี่ยน ซึ่งกัน และกัน

6. ควร มีกิจกรรม การศึกษา อยู่นอกสถาน ที่ เพื่อให้ นักศึกษา ได้ศึกษา
เรียนรู้ จากสถาน ที่จริง นอกจาก การเรียนรู้ เพียง ในตำรา

อภิปรายผล

การ ประเมิน หลัก สูตร รัฐประศาสนศาสตร์ มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
รามคำแหง ตาม ความต้องการ ของ ผู้เรียน มี ประเด็น ที่ นำมา อภิปราย ได้ ดังนี้

ผู้เรียน ต้องการ เรียน ทาง ทฤษฎี รัฐประศาสนศาสตร์ เพื่อที่จะ นำไป
ประยุกต์ ใช้ ใน การปฏิบัติ งานจริง ความรู้ ด้าน การทำวิจัย เพื่อ จะ ค้นหาคำตอบ ที่จริง
หรือ สิ่ง ที่สงสัย ว่า มี กระบวนการ ที่ นำ เชื่อม ต่อ เป็น อย่างไร ความรู้ ด้าน องค์การ และ
นวัตกรรม ใน องค์การ เพื่อ ศึกษา ทฤษฎี แนวคิด เกี่ยวกับ องค์การ การเกิดขึ้น ของ
องค์การ รูปแบบ โครงสร้าง สายบังคับบัญชา การออกแบบ องค์การ พฤติกรรม
องค์การ และ เทคนิค การบริหาร ภาครัฐ ความรู้ ด้าน การบริหาร เชิง กลยุทธ์ ต้องการ
เรียนรู้ แนวคิด ทฤษฎี หลักการ เครื่องมือ องค์ประกอบ และ กระบวนการ บริหาร
เพื่อนำ ไปปรับ ใช้ ใน องค์การ ให้ สอดคล้อง กับ สภาพแวดล้อม และ สถานการณ์ รอบ
ด้าน ได้อย่าง เหมาะสม สอดคล้อง กับ มาตรฐาน คุณวุฒิ ระดับ บัณฑิต ศึกษา สาขา
รัฐประศาสนศาสตร์ พ.ศ.2558 กลุ่ม องค์การ และ การจัดการ ด้าน ความรู้ ที่ว่า
“ . . เป็นกลุ่มวิชา ที่ครอบคลุม ถึง การเกิดขึ้น ของ องค์การ รูปแบบ โครงสร้าง สาย

บังคับบัญชาขององค์กร เทคนิคการบริหาร และนวัตกรรมการบริหารจัดการ” เช่น ผู้ให้สัมภาษณ์รายหนึ่ง ให้สัมภาษณ์ว่า . . . ต้องการเรียนรู้ หลักในการบริหารภาครัฐ เช่น แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับองค์กร การเกิดองค์กร รูปแบบโครงสร้างสายการบังคับบัญชา การออกแบบขององค์กร เทคนิคการบริหาร นวัตกรรมการบริหาร และการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม เพื่อให้การบริหารเหมาะสมกับสถานการณ์” เป็นต้น

ความรู้ด้านการคลังและงบประมาณแผ่นดิน ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่มีความสัมพันธ์กับบทบาทและหน้าที่ทางเศรษฐกิจของรัฐบาล การกระจายอำนาจทางการคลัง การจัดเก็บรายได้ การควบคุมรายจ่ายสาธารณะ หนี้สาธารณะ การคลังและงบประมาณส่วนท้องถิ่น สอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สาขารัฐประศาสนศาสตร์ พ.ศ.2558 องค์ความรู้ด้านการคลังและงบประมาณ ที่ว่า “ . . . เป็นกลุ่มวิชาที่ครอบคลุมถึงการจัดการด้านทรัพยากร การเงิน การวิเคราะห์การลงทุน การบริหารการเงินขององค์กรภาครัฐ การบริหารรายได้ การบริหารรายจ่ายภาครัฐ การคลังและงบประมาณท้องถิ่น การบริหารรายได้และรายจ่ายของท้องถิ่น เศรษฐกิจชุมชนท้องถิ่น” เป็นต้น

ความรู้ด้านนโยบายสาธารณะ ตั้งแต่การก่อนนโยบาย การกำหนดนโยบาย การตัดสินใจนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติและการประเมินนโยบาย เพราะเป็นศาสตร์ที่ต้องอาศัยความรู้หลายสาขา การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ สามารถเข้าใจกลไกในสังคมที่สร้างการเปลี่ยนแปลงในทางใดทางหนึ่ง สอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สาขารัฐประศาสนศาสตร์ พ.ศ.2558 ที่ว่า “ . . . เป็นกลุ่มวิชาที่ครอบคลุมถึง กระบวนการนโยบายสาธารณะ การวิเคราะห์นโยบายด้านต่าง ๆ การกำหนดทางเลือก การวิเคราะห์

ผลกระทบของโครงการ” เป็นต้น เช่น ผู้ให้สัมภาษณ์รายหนึ่ง ให้สัมภาษณ์ว่า “ . . . ต้องการเรียนรู้ กระบวนการนโยบายสาธารณะ การกำหนดนโยบายเพื่อแก้ปัญหา แนวทางการดำเนินนโยบายเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน การประเมินนโยบาย เพื่อแก้ไขปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้น ความโปร่งใสและความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน” เป็นต้น

ความรู้ด้านทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์ จากผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณ พบว่า ความสอดคล้องของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหงกับมาตรฐานการเรียนรู้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับความสอดคล้อง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดลำดับแรก คือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก ($\mu = 4.56$) สอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สาขา รัฐประศาสนศาสตร์ พ.ศ.2558 ที่ว่า “ . . . เป็นกลุ่มวิชาที่ครอบคลุมถึง การวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารโดยเฉพาะวิชาการวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์ จะทำให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ปัญหา หาแนวทางแก้ไขปัญหอย่างเป็นระบบ แสดงหลักฐานเชิงประจักษ์ในการอธิบาย การสื่อสาร เรื่องราวทางรัฐประศาสนศาสตร์ได้อย่างเหมาะสม” เช่น ผู้ให้สัมภาษณ์อีกรายให้สัมภาษณ์ว่า “ . . . หนูต้องการความรู้เกี่ยวกับ ทฤษฎีที่สามารถนำไปใช้ได้จริงในการปฏิบัติราชการ ต้องการความรู้เกี่ยวกับกระบวนการทำวิจัยแต่ละขั้นตอนอย่างละเอียดและถูกต้อง เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสรุปผล ค้นหาข้อเท็จจริงหรือสิ่งที่กำลังสงสัย” เป็นต้น

ส่วนความสอดคล้องของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหงกับมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละด้าน พบว่า หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหงกับมาตรฐานการเรียนรู้

ในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน มีระดับความสอดคล้องอยู่ในระดับดีมาก ($\mu = 4.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับความสอดคล้องรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดลำดับแรก คือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก ($\mu = 4.56$) สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิลลพ ล้อมตะคุ (2560) ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ใช้งานบัณฑิตมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี รุ่นปีการศึกษา 2557 พบว่า “ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตจำแนกตามคุณลักษณะตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติในภาพรวม ทุกระดับการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านทักษะทางปัญญา (4.47) และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (4.47)” เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1) ผู้เรียนต้องการเสริมทักษะด้านลักษณะบุคคล บุคลิกภาพ การทำงานเป็นกลุ่ม ภาวะผู้นำ การยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างกัน การวิเคราะห์ข้อมูล การนำเสนอและการพูดในที่สาธารณะ การแสดงความคิดเห็นและถกเถียงด้วยหลักการและเหตุผล การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง การเขียนและการโต้ตอบ การใช้โปรแกรมสำเร็จรูป การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือการกระทำที่มีจิตสำนึก มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณ เพื่อประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม

2) การนำเสนอผลงานกลุ่ม หากเป็นไปได้ ควรกำหนดตัวชี้วัดรายบุคคล เพื่อให้ทุกคนได้นำเสนอ เป็นการแบ่งปันข้อมูล ความคิดต่อผู้เรียนคนอื่น ๆ ด้วย

3) ในรายวิชาควรมีการสอนที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีความต่อเนื่องในเนื้อหา หรือมีการแบ่งเนื้อหาที่เฉพาะเจาะจง เช่น วิชาการเปรียบเทียบวิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์มีการแยกเนื้อหาการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ทำให้นักศึกษาเข้าใจการสอนได้ชัดเจน แต่บางรายวิชาที่มีการสอนที่เนื้อหาซ้ำซ้อนกัน ทำให้นักศึกษาสับสนในเนื้อหา

4) ควรมีกิจกรรมเพื่อสร้างสัมพันธภาพระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้องหรือระหว่างห้อง เพื่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างกัน และจะเป็นประโยชน์ในการสร้างเครือข่ายของ รปม.

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

คณะผู้วิจัย เสนอให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง ให้สอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สาขารัฐประศาสนศาสตร์ พ.ศ. 2558 ในทุกๆ ด้าน เช่น ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้มหาบัณฑิต ความต้องการของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอน เป็นต้น เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ชัยวัฒน์ สุทธิรักษ์. (2557). *การพัฒนาหลักสูตร : ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2) กรุงเทพฯ : วีพริ้นท์ (1991).
- นิรมล ศตวุฒิ. (2557). *การพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน .(2554). *หลักสูตร*. ค้นเมื่อ 20 กันยายน 2567, จาก <http://www.royin.go.th/>
- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สาขารัฐประศาสนศาสตร์ พ.ศ.2558. (2558, กรกฎาคม 22). *ราชกิจจานุเบกษา*, 102(170 ง), 1-24.
- วัลลพ ล้อมตะคุ. (2560). *ความพึงพอใจของผู้ใช้งานบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี รุ่นปีการศึกษา 2557*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, ส่วนแผนงาน งานวิจัยสถาบันและสารสนเทศ.
- มหาวิทยาลัยรามคำแหง. (2560). *รายงานการประชุมสภามหาวิทยาลัยรามคำแหง*, ครั้งที่ 4/2560 วาระที่ 4.78, 26 เมษายน 2560.
- ศักดิ์ศรี มานะกุล. (2556). *การประเมินหลักสูตร*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะครุศาสตร์, ภาควิชาบริหารการศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา. (2561). *แผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี พ.ศ. 2561 – 2580*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- Babbie, E. (2013). *The practice of social research* (13th ed.). Toronto, Canada: Wadsworth.
- Good, C. V., (1973). *Dictionary Education*. New York: McGraw – Hill Book.

- Oliva, P. F. (2009). *Developing the curriculum (7th)*. Boston: Allyn and Bacon.
- Saylor, J. G., & Alexander, W. M. (1974). *Planning Curriculum for School*.
New York: Rinehart and Winston.
- Saylor, J. G., Alexander, W. M., & Lewis, J. A. (1981). *curriculum planning
for better teaching and learning*. Tokyo: Holt, Rinehart and Winston.
- Taba, H. (1962). *Curriculum development: Theory and practice*. New York :
Harcourt, Brace & World.